



Đại Bàng 800 (12-11-1966)

Bình Định là tỉnh cực Bắc của Quân Khu II dọc theo vùng duyên hải Việt Nam có tổng diện tích khoảng 6,000km² phía Bắc giáp tỉnh Quảng Ngãi, phía Nam giáp tỉnh Phú Yên, phía Tây giáp tỉnh Pleiku, phía Đông giáp biển Đông. Bờ biển Bình Định dài hơn 95km (63 miles) với nhiều đảo lớn, nhỏ ngoài khơi. Tỉnh có 11 đơn vị hành chính gồm 10 quận: An Lão, Hoài Ân, Hoài Nhơn, Phù Mỹ, Phù Cát, Vĩnh Thạnh, Tây Sơn, Vân Canh, An Nhơn, Tuy Phước và thị xã Quy Nhơn là trung tâm chính trị - kinh tế - văn hóa của tỉnh.



Bình Định dựa lưng vào dãy Trường Sơn trùng điệp về phía Tây, có các nhánh núi đâm ra biển khiến địa thế có ba mặt núi non hiểm trở. Các dãy núi không cao lắm khoảng trên dưới 1000m, thoải thoải dần về phía Đông:

- Dãy Thạch Tấn ngăn Bình Định với Quảng Ngãi, hai tỉnh thông nhau qua đèo Bình Đê. Trong dãy này có ngọn Thạch Tấn, nơi giao tranh của quân Nguyễn Ánh và Tây Sơn trước đây. Xuống phía Nam, dãy Trường Sơn chia làm nhiều nhánh, gồm những ngọn núi thấp, đây là nơi cư ngụ của đồng bào Thượng.

- Dãy An Lão có các ngọn núi Cheu cao 952m (2,856ft), Teup cao 960m (2,880ft), Yon cao 960m (2,880 ft).

Dãy Kinh Sơn nằm trong quận Hoài Ân bao gồm những ngọn núi cao khoảng 500m (1,500ft) và đỉnh Kim Sơn cao 800m (2,400ft).

Dãy núi Vĩnh Thạnh nối với dãy Kim Sơn bởi đèo Giốc Đốt, có những ngọn núi cao với địa thế hiểm trở như hòn Bong, hòn Heo và hòn Chuông.

Dãy Triều Châu là phần cuối của dãy Vĩnh Thạnh, phủ toàn cát trắng, được định làm ranh giới giữa Bình Định và Pleiku bởi đèo Măng Giang (Mang Yang). Dãy Triều Châu còn gọi là dãy Tây Sơn vì là nơi tụ binh khởi nghĩa của anh em nhà Tây Sơn trước đây. Trong quận An Túc có các đỉnh Konlak cao 1,720m (5,169ft) và Kon Bonia cao 1,568m (4,704ft).

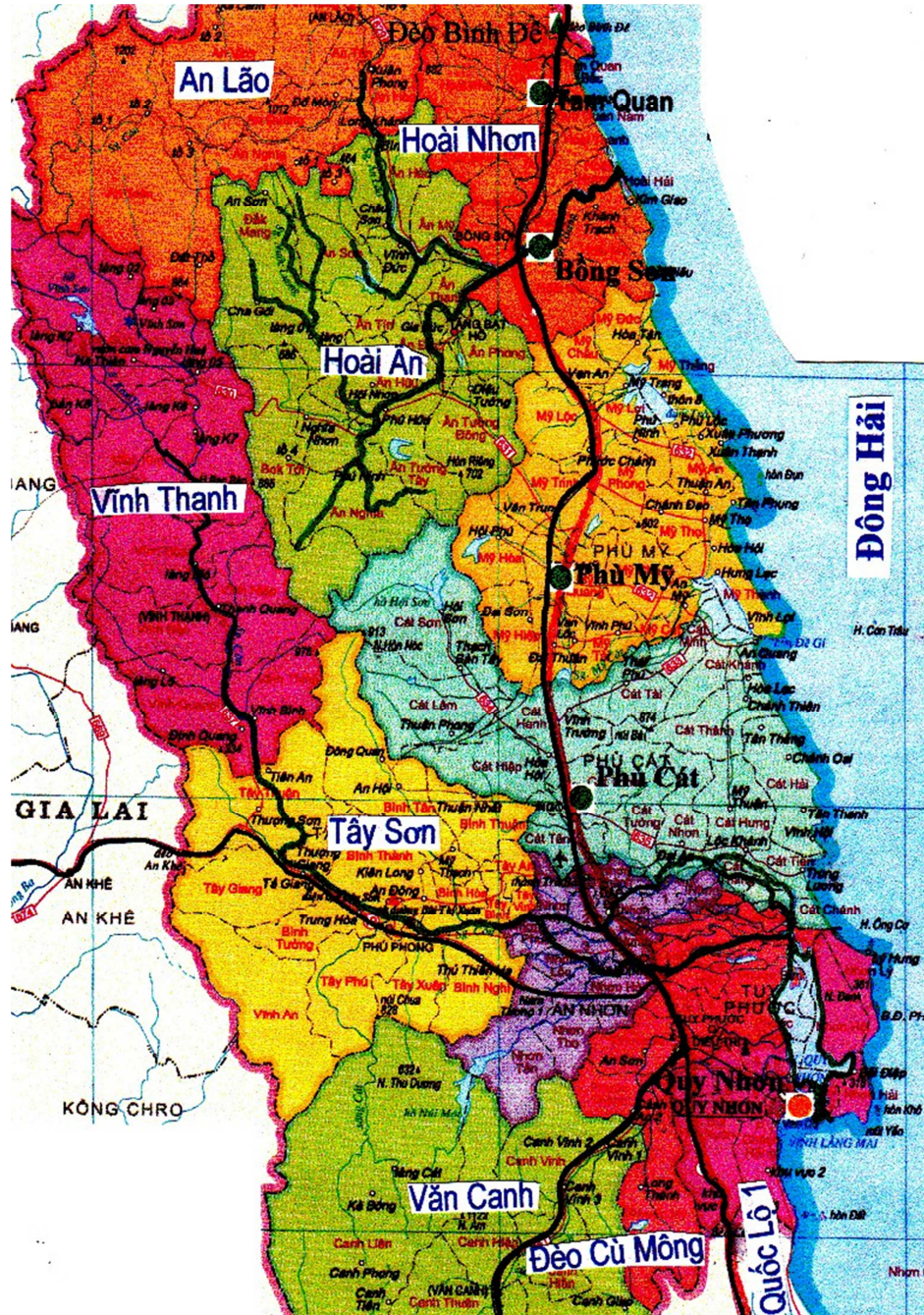
Dãy Nam Sơn (còn gọi là vùng núi Binh Sau), có các hòn Ông, hòn Bà, núi Am và hòn An Tượng. Dãy này ngăn chia Bình Định với Phú Yên, hai tỉnh này thông nhau bởi đèo Cù Mông. Trong quận Phú Cát có núi Bà cao 1,100m (3,300ft).

Dân số 1,461,000 người (1999). Bình Định là mảnh đất có bề dày lịch sử với nền văn hóa Sa Huỳnh, từng là cố đô của vương quốc Chăm-pa mà di sản còn lưu giữ là thành Đồ Bàn và các tháp Chăm với nghệ thuật kiến trúc độc đáo; nơi xuất phát và là thủ phủ của nhà Nguyễn Tây Sơn với tên tuổi của người anh hùng lừng danh Nguyễn Huệ-Quang Trung; là quê hương và nơi nuôi dưỡng tài năng các danh nhân Đào Duy Từ, Đào Tấn, Hàn Mặc Tử, Xuân Diệu, Chế Lan Viên... Bình Định còn nổi tiếng bởi truyền thống thượng võ và có nền văn hóa đa dạng phong phú với các loại hình nghệ thuật tuồng, bài chòi...

Theo tin tức, khu vực hành quân sắp đến của Chiến Đoàn II Nhảy Dù là một vùng xôi đậu trong tỉnh Bình Định, nơi đây Mặt trận Du Kích Chính Xã đã thao túng hoành hành, trong suốt mấy năm trường và những

ngày vừa qua, có sự xuất hiện của một Sư Đoàn CSBV vừa mới xâm nhập. Khiến Quân đoàn II phải gửi điện khẩn, xin tăng cường đơn vị Tổng Trừ Bị để tảo thanh quân địch trong khi chúng chưa kịp triển khai lực lượng.

Thực hiện kế hoạch nói trên, Bộ Tư Lệnh Quân Đoàn 2 đã khởi động cuộc hành quân hỗn hợp truy kích Cộng quân trên toàn tỉnh Bình Định. Đây là tỉnh lớn nhất ở khu vực Duyên hải trung nguyên, trung phần, gồm 12 quận với dân số gần 1 triệu người (tính đến cuối năm 1966), và cũng là nơi có nhiều đơn vị chủ lực Bắc Việt ẩn náu.



Bản đồ Tỉnh Bình Định

Để có đủ lực lượng truy lùng Cộng quân trên một vùng rộng lớn, các đại đơn vị Việt Nam Cộng Hòa, Mỹ, và Đại Hàn đã được điều động tham chiến: Chiến Đoàn Nhảy Dù của VNCH, Sư Đoàn Mãnh Hồ của Đại Hàn, và Sư Đoàn 1 Không Kỳ của Hoa Kỳ.

Vào thời gian này, bản doanh Sư Đoàn 22BB đóng tại Bà Gi, Sư Đoàn 1 Không Kỳ đặt hậu cứ tại An Khê, và Sư Đoàn Mãnh Hồ Đại Hàn đặt bộ tư lệnh hành quân tại Văn Canh.

Trong cuộc hành quân này, vùng hoạt động của Chiến Đoàn Nhảy Dù là 4 quận phía Bắc tỉnh Bình Định: Tam Quan, Bồng Sơn, Phù Mỹ, Phù Cát. Khu vực phía Nam gồm ngoại vi thị xã Qui Nhơn, Tuy Phước, Phú Phong và Văn Canh là vùng hành quân của Sư Đoàn Mãnh Hồ Đại Hàn. Khu vực phía Tây gồm An Khê, Vĩnh Thạnh, An Lão và Hoài Ân là vùng hành quân của Sư Đoàn 1 Không Kỳ Hoa Kỳ.

Theo kế hoạch của Bộ Tư Lệnh Liên Quân Việt-Mỹ-Đại Hàn tại Vùng 2 Chiến Thuật, thì Sư Đoàn 1 Không Kỳ Hoa Kỳ sẽ khởi động cuộc hành quân trong vùng trách nhiệm trước “Ngày N” ba ngày, kế tiếp mới đến cuộc tiến quân của lực lượng VNCH và lực lượng Đại Hàn. Trong 3 ngày đầu của cuộc hành quân, với ưu thế về phương tiện trực thăng và hỏa lực không quân, Sư Đoàn 1 Không Kỳ đổ quân ngay khu vực trung tâm của Cộng quân tại quận Hoài Ân và Vĩnh Thạnh, các đơn vị bộ chiến của sư đoàn này đã tỏ ra xông xáo cố tìm Cộng quân để triệt hạ thế nhưng đối phương đã tránh né tất cả các cuộc giao tranh với đơn vị Hoa Kỳ vì biết rõ Sư đoàn Không Kỳ có hỏa lực không yểm rất mạnh.

Lực lượng địch:

Quân cộng sản tại Bình Định có Sư đoàn 3 Sao vàng, đơn vị chủ lực của Liên khu 5 cộng sản gồm các trung đoàn 2, 12, và 22, Tỉnh ủy Bình Định Trần Quang Khanh và một bộ chỉ huy Tỉnh đội gồm nhiều tiểu đoàn địa phương, còn du kích thì vô kể.

Lực lượng Bạn:

- Sư Đoàn 1 Kỳ Binh Không Vận Hoa Kỳ trách nhiệm khu vực hành quân gồm bốn quận phía Tây là: An Khê, Vĩnh Thạnh, An Lão và Hoài Ân, là vùng núi non hiểm trở vì sư đoàn này có nhiều phương tiện trực thăng và hỏa lực Không Quân (Hành quân Thayer II).

- Khu vực phía Nam là: Qui Nhơn, Tuy Phước, Phú Phong và Văn Canh là vùng hành quân của Sư đoàn Mãnh Hồ Đại Hàn.

- Bốn quận phía Bắc: Tam Quan, Bồng Sơn, Phù Mỹ và Phù Cát là vùng đông dân nhất, được giao cho Chiến Đoàn II Nhảy Dù Việt Nam tìm & diệt địch và bình định lãnh thổ. Chiến Đoàn II Nhảy Dù, Chiến Đoàn Trưởng Trung tá Đào Hùng với 3 Tiểu Đoàn Nhảy Dù:

- TĐ3ND, TĐT là Thiếu tá Trần Quốc Lịch
- TĐ6ND, TĐT là Thiếu tá Trương Vĩnh Phước
- TĐ9ND, TĐT là Thiếu tá Lê Văn Huệ.

Diễn Tiến:

Ngày 8/11/1966 các Tiểu Đoàn Nhảy Dù được máy bay C-130 chở tới phi trường Qui Nhơn, từ đó xe vận tải GMC đưa các đơn vị đến cầu Bà Gi để đóng quân tạm nghỉ đêm và chuẩn bị trang cụ.

Trong 3 ngày đầu, với phương tiện trực thăng dồi dào, Sư đoàn 1 Không kỳ Hoa kỳ đã đổ quân xuống các vùng an toàn nhất của cộng sản tại các quận Hoài Ân và quận Vĩnh Thạnh, phá và đốt nhiều kho lúa dự trữ của cộng sản, khu hậu cần kiên cố của Liên khu 5 và Sư đoàn 3 Sao vàng. Dựa theo tin tức của Phòng 2,

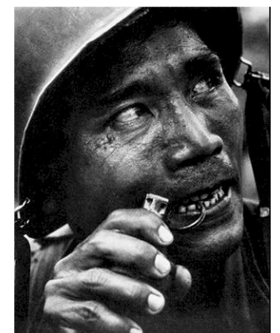
ngày 16/11/1966, BTL/QĐII áp dụng chiến thuật “điều hồ ly sơn”, điều động Trung Đoàn 41/SĐ22BB do Trung tá Bùi Trạch Dzân làm Trung Đoàn Trưởng, sử dụng 2 Tiểu đoàn bộ binh và Bộ Chỉ huy Trung Đoàn vào vùng hành quân tại Vĩnh Thạnh thật sớm và đến mục tiêu vào lúc 3 giờ chiều thì đóng quân, cho Binh sĩ dùng cơm và đào công sự phòng thủ thật vững chắc. Vùng này là vùng xôi đậu nên có rất nhiều cơ sở nằm vùng của Việt cộng, thế nào các cơ sở này cũng sẽ mật báo cho cộng sản đem quân về đánh.

Trong khi đó một Tiểu đoàn trừ bị và một Chi đoàn Thiết vận xa được lệnh ém quân thật kỹ, xa vùng hành quân độ 10 cây số để địch không thấy. Quả nhiên đến hai giờ sáng, Trung tá Bùi Trạch Dzân báo cáo trên máy, một trung đoàn cộng sản bắt đầu tấn công vị trí đóng quân của Trung Đoàn 41 (trừ). BTL QĐII ra lệnh Chi đoàn Thiết vận xa và Tiểu đoàn Bộ Binh tòng thiết cấp tốc tiến vào mục tiêu và tấn công từ phía sau lưng không cho địch rút lui. Sư đoàn 1 Không kỵ Hoa kỳ được tin ta đưng độ liền đem phi cơ thả trái sáng yểm trợ. Pháo binh của hai Sư đoàn 22BB Việt Nam và Hoa kỳ tác xạ liên tục để yểm trợ quân bạn. Hỏa châu của Sư đoàn 1 Hoa kỳ thả quá nhiều nên ánh sáng tỏa ra thấy rõ như ban ngày. Kế hoạch đánh lén ban đêm của cộng sản kể như bị phá vỡ. Ba mươi phút sau, Thiết vận xa và Tiểu đoàn Bộ Binh tòng thiết đã đến kịp, bao vây bọc hậu. Các đơn vị Cộng quân bị tấn công từ hai phía nên bị thiệt hại nặng. Đến 5 giờ sáng, cộng sản phải phân tán và rút lui chạy vào rừng, để lại trên 300 xác chết nằm rải rác khắp nơi, một số lớn vũ khí, đạn dược ngổn ngang trên chiến trường.

Về phía các đơn vị Nhảy Dù, ngày 12/11/1966 năm giờ sáng 2 Tiểu Đoàn 9 và 6ND được xe GMC chở về ngã Bồng Sơn, qua quận Phù Mỹ, đèo Nhông, đèo Phù Cù; gần xế trưa xuống xe dàn đội hình băng qua QL1. Các đơn vị bắt đầu tiến quân về phía Đông, TĐ9ND tiến quân bên cánh trái trái có núi Chóp Chài, sườn phải có TĐ6ND và Thiết Vận Xa.

Trong khi đó tại mặt trận Bồng Sơn, TĐ3ND được đưa đến vùng Đệ Đức Hoài Nhơn để tấn chiếm một ngọn đồi trong vùng kề cạnh một ngọn đồi khác cao hơn do Việt Cộng chiếm ngụ. Ban ngày lực lượng Dù quan sát thấy rõ những hoạt động của địch quân như di chuyển, đào hầm hố... Hôm sau, TĐ3ND được lệnh tấn công vào mục tiêu. Khởi đầu chỉ có giao tranh lẻ tẻ, Cộng quân cố tình né tránh né đưng độ với đơn vị Nhảy Dù. Áp dụng chiến thuật “Hồi Mã Thương” TĐ3ND do Thiếu tá Trần Quốc Lịch chỉ huy, đã bắt thân càn quét ngược lại những vùng vừa đi qua. Bị tấn công bất ngờ, các bộ đội cộng sản chém về vừa tái xuất hiện không kịp phản ứng nên đã bị tiêu diệt rất nhiều và bắt sống hàng trăm tù hàng binh. Khi khai thác tù binh, chính các tù binh đã nói: “Biết được cả Mỹ và Đại Hàn trong cuộc hành quân này, nhưng Mỹ và Đại Hàn ít khi cho đầu hàng mà tiêu diệt hết. Mặc dù rất sợ quân Dù, nhưng dù sao cũng là người Việt nên hy vọng nhiều hơn...” Vị TĐP/TĐ3ND lúc bấy giờ là Đại úy nhiếp ảnh gia Nguyễn Ngọc Hạnh đã mời rất nhiều phóng viên quân đội cũng như dân sự đến tận chiến trường để chứng kiến và tường thuật trên báo chí, truyền thanh và truyền hình về chiến thắng này.

Theo tin tức tình báo, Trung đoàn 2/SĐ3 VC và Tiểu đoàn 93 địa phương vừa xâm nhập thôn Dương Liễu trong khu vực đầm Trà Ô thuộc huyện Phù Cát. Ngày 14/11/1966 TĐ9ND liền được điều động đến truy lùng. Dùng chiến thuật giống như lửa tôm xúc tép (bao vây tấn công), Tiểu đoàn tung hai đại đội tiên thắng vào Đầm Trà Ô, để lực soát dọc theo bờ biển từ Vạn Phú qua nhà thờ Chánh Khoan; rồi dàn quân làm tuyến ngăn chặn tại đây. Tiểu đoàn 9ND (trừ), chia quân hai ngã, tiến thẳng vào mục tiêu là ngọn Núi Lồi. Các đại đội Nhảy Dù tiến quân thần tốc, khiến lực lượng cộng sản bị rối loạn, không kịp trở tay, một phần bị bắt, một phần chém về chạy ra biển rồi bị tóm gọn bởi các đơn vị ở Đầm Trà Ô. Sau một tuần lễ hành quân, 131 Cộng quân bị hạ tại trận, một số lớn bị bắt sống, các đơn vị Nhảy Dù chuyển sang công tác Dân Sự Vụ và tái lập các cơ sở hành chánh để giúp cho dân chúng an ổn làm ăn.



Hạ Sĩ I Nguyễn Văn Thực TĐ3ND
(ảnh của Nguyễn Ngọc Hạnh)

Các dân làng khỏe mạnh ở dưới chân Núi Lồi đã di tản đi gần hết, chỉ còn lại những người già cả yếu đuối, nhiều người ở đây bị một chứng bệnh kỳ lạ, giống như dịch hạch, có từng chùm mụn nổi ở cổ và háng. Ai

này đều sợ truyền nhiễm trong các giếng nước, nên phải đun sôi kỹ lưỡng và đôi khi dùng nước dứa để giải lao. Tiểu đoàn trưởng bảo bác sĩ và y tá cố gắng cứu chữa cho những người dân đau khổ này!

Một hôm nọ, binh nhì Huy, thuộc khẩu đội đại bác 75ly, đang đào hố nhỏ ở gần bờ biển để đi đồng (đại tiện). Bỗng có một cậu bé tuổi chừng 15, đang lấp ló nhìn trộm trong một cái chòi nhỏ, Huy tay cầm xẻng, vai mang súng chạy tới hỏi:

- Em nhỏ làm gì mà núp ló ở đây?

- Em đói quá, mấy ngày không có gì trong bụng, anh cho em xin chút cơm ăn đi!

Huy thấy em mặc áo quần rách rưới, tay chân run rẩy, mặt mày xanh lét, anh tội nghiệp, nhưng trong nòi chỉ còn toàn cơm cháy khét. Huy thấy chú bé ăn ngấu nghiến, không bỏ sót một hạt cơm cháy nào hết.

Ăn xong, cậu bé vừa liếm những hạt cơm còn dính trên mấy ngón tay, vừa nói:

- Anh muốn bắt mấy ông du kích không, em chỉ cho? Nẫu (chúng nó) bắt ba em, lấy búa đập đầu đến chết, em chạy trốn ngoài đồng, bữa đói bữa no, không dám về nhà.

Thì ra vì gia đình em là điền chủ giàu có trong làng, ba em bị đầu tó, và do chính tay tên Chủ tịch Mặt Trận Chính Xã đứng ra tuyên án. Tiểu đoàn trưởng được tin, vội ra lệnh cho Đại đội 92 dẫn ban An ninh đi truy lùng bắt được tên Chủ tịch và một số du kích địa phương. Được tin này, Trung tá Đào Văn Hùng, Chiến đoàn trưởng, bảo trực thăng chở tên Chủ tịch Mặt trận Chính Xã về Bộ chỉ huy Chiến đoàn. Nhưng giữa đường, hắn ta nhào ra khỏi máy bay tự tử. Trung tá Hùng đem em bé về Sài Gòn nhận làm con nuôi, sau này em đi lính Dù và là hạ sĩ nhưt trong Biệt Động Tác Chiến Điện Tử.

Cần quét trong Đầm Trà Ô hơn một tuần, các đơn vị Nhảy Dù được trực thăng vận qua quận Hoài Nhơn. Ở đây cũng chỉ chạm địch lẻ tẻ. Hơn một tháng rưỡi, các tiểu đoàn nhảy dù đã dẫm nát hết khu rừng núi sinh lầy của Đầm Trà Ô, Núi Lò, Phù Cát và mặt khu Hoài Nhơn với 1,757 Cộng quân bị hạ tại trận.

Trận Sa Huỳnh:

Sau những thất bại liên tiếp trong năm 1966 tại Bình Định, vào đầu năm 1967, lực lượng Cộng quân lại tập trung tại phía Nam Vùng 1 thuộc Tỉnh Quảng Ngãi giáp ranh với Bình Định để được bổ sung quân số, và tiếp tục tiến hành các cuộc tấn công vào một số đồn bót và căn cứ hỏa lực của Liên quân Việt-Mỹ. Để chặn đứng các hoạt động quấy rối của đối phương, BTL QĐII đã đưa Chiến Đoàn II Nhảy Dù mở cuộc hành quân truy lùng địch tại khu vực Sa Huỳnh.

Bước sang những ngày đầu năm 1967 Quân Đoàn II lại đưa các đơn vị Nhảy Dù đổ bộ trực thăng vận xuống vùng nhiều VC ở Sa Huỳnh giáp ranh tỉnh Quảng Ngãi. Địch tại đây thật gan lì và hung hăng, Nhảy Dù chưa kịp nhảy xuống đất là đã bị họ bắn trả xối xả vào các trực thăng chở quân.

Dùng chiến thuật thần tốc, các chiến sĩ Dù vừa nhảy xuống đất đã vội dàn quân vừa bắn vừa hô “Xung phong” vang rền cả chiến địa. Vì hỏa lực và sức chiến đấu quá dũng mãnh của các chiến sĩ Nhảy Dù, nên địch thấy chống cự không lại, xúm nhau cong lưng chém về (tháo chạy). Bỏ lại các Cán bộ Chỉ Huy trong hầm Trung Tâm Hành Quân của họ.

Hầm này rất lớn, bề ngang 3 thước, bề dài độ 6 thước. Các Binh sĩ bao vây xung quanh, kêu gọi đầu hàng. Nhưng họ ngoan cố mở lựu đạn tự tử (Cán bộ cao cấp cộng sản ở khu Bình Định, Qui Nhơn đã bị nhồi sọ quá nhiều nên rất cứng đầu). Khi lục soát dưới hầm thì thấy có xác cố vấn Trung Cộng và tên Huyện ủy

vùng Bồng Sơn, Tam Quan, cùng nhiều tài liệu chứng tỏ họ là những Cán bộ Chính trị Cao cấp. Chiều hôm đó, sau khi thu dọn chiến trường, toàn bộ chiến đoàn đóng quân ngay trong làng xôi đậu này.

Sau một tuần hành quân lục soát trong vùng Sa Huỳnh, Quảng Ngãi, hạ 805 CQ tại trận, bắt 52 tù binh, tịch thu 42 súng cộng đồng và 139 súng cá nhân. Sau đó các đơn vị Nhảy Dù được xe đưa về Tam Quan. Trong khi chờ đợi máy bay vận tải tới phi trường Đệ Đức để về Sài Gòn.



Anh muốn bắt mấy ông du kích không, em chỉ cho?



SD1 Không Kỵ đổ quân trên chiến trận



Tài liệu tham khảo:

1. *Hành Quân Đại Bàng 800 của Đại tá Trịnh Tiểu Sacramento, California tháng 5, 1995 trên trang nhà www.generalhieu.com*

2. *Hành Quân Đại Bàng 800 Trong Bối Cảnh Hành Quân Của Sư Đoàn 1 Không Kỳ Hoa Kỳ của Nguyễn Văn Tín trên trang nhà www.generalhieu.com*

3. *Một Cánh Hoa Dù của Trương Dưỡng Tác giả xb 20/2/1998*

4. *1966 - Việc từng ngày của Đoàn Thêm*

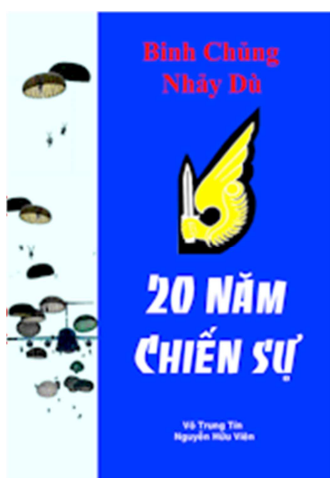
5. *Phỏng vấn các chiến hữu trong SĐND.*



Trích và cập nhật từ quyển “20 Năm Chiến Sự” - Binh chủng Nhảy Dù
Tác giả:



Đại úy Võ Trung Tín Tiểu đoàn Truyền Tin SĐND – 714-856-9202
Đại úy Nguyễn Hữu Viên Tiểu đoàn 3 Nhảy Dù – 714-897-1435
1246 S. Huron Dr. Santa Ana CA 92704
Email: 20namchiensu@gmail.com



Tổng Phát Hành: **Mr. Hải Võ**
1246 S. Huron Dr. Santa Ana CA 92704
Tel: 714-856-9202. Email: 20namchiensu@gmail.com
Giá quyển sách: **\$40.00USD** (Ngoài Hoa Kỳ: **\$50.00USD**)

Nguồn: Internet E-mail by Võ Trung Tín chuyển

Đăng ngày Thứ Sáu, July 29, 2016
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH